

10. Соціальне підприємництво: посібник для викладачів курсу / за наук. редакцією к.е.н. А. О. Корнецького К. : Фамільна друкарня Huss, 2019. 160 с. С. 56.

Олена Димченко

*д.е.н., проф., завідувач кафедри підприємництва та бізнес-адміністрування,
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова,
dymchenkoov@gmail.com*

Ольга Рудаченко

*к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва та бізнес-адміністрування,
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова,
polkin87@ukr.net*

Ірина Сінческул

*к.е.н., начальник Управління фінансування органів місцевого самоврядування,
sil-work@ukr.net*

Віталіна Коненко

*к.е.н., старший викладач кафедри підприємництва та бізнес-адміністрування,
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова,
vitalina.konenko@kname.edu.ua*

ВЗАЄМОВІДНОСИНИ ПІДПРИЄМСТВА ЗІ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ: ПІДПРИЄМНИЦЬКИЙ АСПЕКТ

ENTERPRISE RELATIONSHIP WITH STAKEHOLDERS: ENTREPRENEURIAL ASPECT

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ СО СТЕЙКХОЛДЕРАМИ: ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКИЙ АСПЕКТ

Анотація. Відносини підприємств з регіоном (населення, промисловість, бюджетна інфраструктура, органи влади, громадські об'єднання) не можна зводити тільки до економічних інтересів (доходи, прибутки, тарифи, втрати). Своєю важливою роллю відіграють якість послуг, зайнятість населення, екологічна безпека, характер і причини соціальної напруги. В свою чергу інтереси стейкхолдерів мають враховуватись не тільки в регуляторних процесах узгодження взаємодій, але й в стратегіях розвитку локальних та глобальних.

Abstract. The relations of enterprises with the region (population, industry, budget infrastructure, authorities, public associations) cannot be reduced only to economic interests (revenues, profits, tariffs, losses). The quality of services, employment, environmental safety, nature and causes of social tension play an important role. In turn, the interests of stakeholders should be taken into account not only in the regulatory processes of coordination of interactions, but also in local and global development strategies.

Аннотация. Отношения предприятий с регионом (население, промышленность, бюджетная инфраструктура, органы власти, общественные объединения) нельзя сводить только к экономическим интересам (доходы, прибыль, тарифы, потери). Свою важную роль играют качество услуг, занятость населения, экологическая безопасность, характер и причины социального напряжения. В свою очередь интересы стейкхолдеров должны учитываться не только в регуляторных процессах согласования взаимодействий, но и в стратегиях развития локальных и глобальных.

Суспільна організація виробничих систем та соціально-економічних відносин є предметом життєвого досвіду, наукового розгляду та постійної уваги людства до введення перетворень і новацій в цьому секторі людського буття. В такому розумінні людських відносин можна вважати, що в тій чи іншій мірі всіх нас можна назвати «стейкхолдерами»,

тобто зацікавленими в суспільній праці, в розподілі благ, у формуванні економічних та інших відносин, між собою, між структурами виробництва та управління.

Але реальне життя кожної людини насичене конкретикою місця і контактів, умов та можливостей, діяльності та отримання результатів. Отже в цьому питанні філософія роздуму, теорія устрою та практика зв'язків, відношень і взаємодій існують разом і системно, створюють конкретні мозаїчні кусочки реальності, в яких соціум, економіка і особистість являють собою певну структуру і певний механізм організованого на локальному рівні існування. На цьому рівні «стейкхолдери» вже не теоретико-методологічна категорія, а організоване співтовариство структур, груп, особистостей, залежних між собою[4].

Тему «стейкхолдери», в її науково-прикладному розумінні і значенні, висвітлювали в своїх працях такі вчені як Амоша А., Грішнова О., Сторопянська І., Калайчі Е., Петров М., Саприкіна М., Конті Т. Вагомий внесок вчених дає зафіксовану на даний час систему знань з економіки та управління підприємствами, але не знімає з порядку денного подальше поглиблення науки та практики з цих питань. Реальність змін і вимоги часу ставлять нові завдання перед дослідниками, особливо в частині уточнення сутності цього напрямку знань та врахування специфіки різновидів організацій та підприємств.

Сутнісна сторона розуміння «стейкхолдерів» потребує розгляду ключових складових понятійного апарату, а це такі терміни як «зацікавленість, інтереси, зв'язки, взаємовідношення, впливи, управління відносинами» та інші. Специфіка об'єктів «уваги, інтересу та взаємодій» потребує системного аналізу самого підприємства, виділення місії та завдань підприємства, розгляду механізмів управління розвитком та динаміки трансформаційних процесів як на конкретному підприємстві, так і в зовнішньому середовищі.

Нова тема чи новий підхід, згідно методологічних установок проведення досліджень і згідно наявного досвіду в розвитку наукової думки, з особливою увагою розглядається в таких аспектах:

- історія і причини виникнення проблеми (актуальність);
- уточнення понятійного апарату, сутності явища, процесу, напрямку, об'єкту;
- систематики, класифікації, групування основних характеристик;
- структурування аспектів проблеми, завдань, особливостей;
- практичного застосування нових знань.

В темі «управління взаємовідносинами зі «стейкхолдерами» пріоритетно важливими вважаємо такі складові[3, 5]:

- різновиди стейкхолдерів (специфіка, ранжування);
- різновиди їх інтересів, очікувань;
- оцінку впливу та вкладу.

З досліджуваних проблем і особливостей науковці надають переваги такій тематиці:

- вибір стратегії взаємодій (співробітництво, залучення, захист, конфронтація, очікування);
- вибір стратегії комунікації (перемовини, запити, моніторинг, дозоване інформування);

В роботі [1-2], що присвячена «процедурам аналізу стейкхолдерів» автори зауважують, що «частина вчених зосереджується лише на економічних інтересах стейкхолдерів, що звужує поле пошуку і комплексність оцінок».

На нашу думку, з цим зауваженням слід погодитись. Дійсно відносини підприємств такої системи як ЖКГ з регіоном (населення, промисловість, бюджетна інфраструктура, органи влади, громадські об'єднання) ніяк не можна зводити тільки до економічних інтересів (доходи, прибутки, тарифи, втрати). Свою важливу роль тут відіграють якість послуг, зайнятість населення, екологічна безпека, характер і причини соціальної нерівноваги і напруги в регіоні та багато іншого. В свою чергу інтереси стейкхолдерів мають враховуватись не тільки в регуляторних процесах узгодження взаємодій, але й в стратегіях розвитку, де політика,

економіка, соціум або разом створюють сили, що формують ефективні механізми розвитку, або створюють умови для перепон, бар'єрів та механізмів гальмування прогресивних змін.

Література

1. Горбань В. Б. Управління сталим енергоефективним розвитком на місцевому рівні: стейкхолдер – орієнтований підхід. Проблеми економіки, №4. 2016. С. 45-54.
2. Саприкіна М., Коба Д. Діалог зі стейкхолдерами: рекомендації компаніям. Київ: Фарбований лист, 2011. 475 с.
3. Сінчеськул І. Л. Особливості побудови системи взаємовідносин зі споживачами на комунальних теплопостачальних підприємствах // Теорія та практика державного управління: Збірник наукових праць Харківського регіонального інституту державного управління. Харків, 2017. Вип. 4 (59). С. 138- 145.
4. Dymchenko O, Rudachenko O. Key problems of determining and realizing the business entities potential. O. Dymchenko, O. Rudachenko. Scientific Collection «InterConf», (42): with the Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference «Theory and Practice of Science: Key Aspects» (February 19-20, 2021). Rome, Italy: Dana, 2021. p.11-15.
5. Sukhonos M. K., Dymchenko O. V., Sincheskul I. L., Mozgovyi Ie. V. The diversity of economic conflicts : causes, risk and managements, (on the examples of heating enterprises of Ukraine) // Innovative development of the economy : global trends and national features / Collective monograph/ - Lithuania: Publishing House "Baltija Publishing", 2018. P. 658-670.

УДК:338.242.2

Марина Кузьель,

*к.е.н., доцент, доцент кафедри бізнес-економіки та підприємництва
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»*

Андрій Єгельницький,

*студент факультету економіки та управління
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»*

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

ENTREPRENEURSHIP DEVELOPMENT TRENDS IN A PANDEMIC

ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В УСЛОВИЯХ ПАНДЕМИИ

Анотація. Наслідки кризових явищ для бізнесу – вкрай складні, а ситуація не дає можливості будувати оптимістичні прогнози на майбутнє. Основною площиною, на якій вдається функціонувати бізнесу залишається онлайн, що варто розвивати та шукати шляхи нівелювання складнощів даного інструменту, як якість комунікацій, ефективність роботи команд, узгодженість задач.

Abstract. The consequences of the crisis for business are extremely complex, and the situation does not allow to build optimistic forecasts for the future. The main area on which the business manages to operate remains online, which is worth developing and looking for ways to level the complexity of this tool, such as the quality of communications, team efficiency, consistency of tasks and others.

Аннотация. Последствия кризисных явлений для бизнеса - крайне сложные, а ситуация не позволяет строить оптимистичные прогнозы на будущее. Основной плоскостью, на которой удается функционировать бизнеса остается онлайн, что стоит развивать и искать пути нивелирования сложностей данного инструмента, как качество коммуникаций, эффективность работы команд, согласованность задач.

Останній рік пройшов для усього світу під знаком пандемії та нових реалій життя. Жорсткі обмеження пересування та карантини нанесли тяжкий удар по міжнародній торгівлі, а також по бізнесу, особливо пов'язаному з глобальними мережами поставок. Криза у сфері охорони здоров'я призвела до глобальної економічної кризи та спричинила при зупинку господарської діяльності в тій чи іншій формі в більшості країн світу. Найпершими відчувли вплив корона вірусних обмежень в Китаї, Європейському Союзі та США, саме на них формують близько 60 відсотків світових цінових імпорتنих поставок та стільки ж експортних,